

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat tanácsi irányelvre a jelentős digitális jelenlétre kivetendő társasági adóra vonatkozó szabályok megállapításáról

(COM(2018) 147 final – 2018/0072 (CNS))

Javaslat tanácsi irányelvre az egyes digitális szolgáltatások nyújtásából származó bevételek után fizetendő digitális szolgáltatási adó közös rendszeréről

(COM(2018) 148 final – 2018/0073 (CNS))

(2018/C 367/14)

Előadó: **Krister ANDERSSON**

Társelőadó: **Petru Sorin DANDEA**

Felkérés:	az Európai Unió Tanácsa, 2018.4.11.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 113. és 115. cikke
Illetékes szekció:	„Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió”
Elfogadás a szekcióülésen:	2018.6.27.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2018.7.12.
Plenáris ülés száma:	536.
A szavazás eredménye:	175/6/3
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB üdvözlí az Európai Bizottság kezdeményezéseit a digitális adók terén, melyek továbbblendítik a nemzetközi vitákat azáltal, hogy egyértelmű példát mutatnak azzal kapcsolatban, hogyan lehetne átalakítani a jelenlegi adózási elveket.

1.2. Az EGSZB úgy véli, hogy a digitalizáció a gazdaság egészét érinti, és az Európai Bizottsághoz hasonlóan szilárd meggyőződése, hogy végül globális megoldást kell találni, hogy megfelelő globális kormányzással és globális szabályokkal jobban kiaknázzuk a globalizáció előnyeit. Az EGSZB ezért üdvözlí az Európai Bizottság, a tagállamok és az OECD között a nemzetközi megoldás kidolgozásának támogatása érdekében folytatott szoros együttműködést.

1.3. Az EGSZB nagyon fontosnak tartja, hogy a kereskedelmi partnerekkel párbeszédet folytatva új elveket dolgozzanak ki arra vonatkozóan, hogy a vállalati nyereséget hogyan rendeljék hozzá egy uniós tagállamhoz, és hogyan adóztassák meg, hogy elkerüljék a kereskedelmi és adózási feszültségeket a világ nagy gazdasági szereplői között. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy igazságos és konszenzuson alapuló megoldásokra van szükség.

1.4. Az EGSZB szerint a hatásvizsgálat kiegészítéseképpen elemezni kellene, hogy az ideiglenes intézkedés milyen hatást fog gyakorolni a befektetésekre, az induló innovatív vállalkozásokra, a munkahelyekre és a növekedésre. A hatásvizsgálatnak azt is be kell mutatnia, hogy a javaslat hogyan érinti majd a kvv-kat.

1.5. Az Európai Bizottság által bizonyos digitális szolgáltatások adóztatása tekintetében javasolt ideiglenes intézkedés nem a vállalati nyereséget adóztatja, hanem a forgalmat. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy ez a megközelítés eltér a globális társaságiadó-rendszertől, amely a nyereség adóztatásán alapul, azonban elismeri, hogy a digitális vállalkozások esetében, amelyek fizikailag nincsenek jelen az adott országban, az értékesítés helye szerinti ország nem fog részesülni a társasági nyereségből.

1.6. Az EGSZB aggodalmának ad hangot amiatt, hogy ez az adópolitikai változás a sok fogyasztóval rendelkező nagyobb gazdaságoknak fog kedvezni a kisebb exportáló gazdaságok kárára. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a digitális vállalkozási modellek adóztatásával kapcsolatos megoldásoknak – legyenek azok rövid vagy hosszú távúak – egy igazságos és egyenlő gazdasági eredményhez kell elvezetniük az EU minden gazdasága számára.

1.7. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a digitális ágazatban kivetett adók tényleges szintjének értékelésekor figyelembe kell venni az adójogszabályoknak az adóalap-erózióra és nyereségátcsoportosításra (BEPS) vonatkozó szabályok folyamatban lévő végrehajtása miatt bekövetkező változásait, és hogy számításba kell venni különösen azt, hogy az EU-ban működő USA-beli digitális cégekre az USA adótörvénykönyvének módosítása miatt lényegesebben magasabb adószint vonatkozik az USA-ban.

1.8. Az EGSZB megjegyzi, hogy nincs olyan hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés vagy egyéb mechanizmus, amely biztosítaná, hogy visszavonják az ideiglenes intézkedést, ha egy hosszú távú megoldást találnak. Az EGSZB kifejezetten arra bátorítja a Tanácsot, hogy az ideiglenes intézkedés bevezetése esetén alakítson ki ilyen szabályokat.

1.9. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a forgalmi adó bevezetésére irányuló javaslat élénk nemzetközi vitát váltott ki, ami eleve a kezdeményezés egyik célja volt. Európának most már közös álláspontra kell jutnia az OECD keretében folyó vitában.

2. Bevezetés és előzmények

2.1. A 2018. március 21-én *Elérkezett az idő a digitális gazdaságra vonatkozó modern, méltányos és hatékony adóztatási keret létrehozására* címmel közzétett közleményében az Európai Bizottság bemutatta a digitális tevékenységekre vonatkozó uniós társaságiadó-szabályok harmonizált reformját bevezető jogalkotási csomagot. Az intézkedéscsomag két tanácsi irányelvet tartalmaz, amelyekhez egy „puha” jogi ajánlás társul a jelentős digitális jelenlétre kivetendő társasági adóval kapcsolatban.

2.2. Az Európai Bizottság tehát két új irányelvet javasolt: i) egy hosszú távú javaslatot, amely megállapítja a „digitális jelenlétre” (digitális állandó telephely) vonatkozó szabályokat és rendelkezéseket⁽¹⁾, és amelynek célja a társaságiadó-szabályok reformja oly módon, hogy a nyereséget ott regisztrálják és adóztassák, ahol a vállalkozások jelentős mértékben tartanak fenn kapcsolatot a felhasználókkal digitális csatornákon keresztül, nem pedig ott, ahol a nyereségük képződik; és ii) egy rövid távú javaslatot az egyes digitális szolgáltatástípusokra kivetett ideiglenes forgalmi adóról⁽²⁾. Az uniós egységes piacnak olyan stabil adózási keretre van szüksége, amely naprakész a legújabb digitális üzleti modellek tekintetében. Ennek ösztönöznie kell az innovációt azzal, hogy stabil környezetet teremtsen a vállalkozások számára a befektetésekhez, és lehetővé teszi számukra a növekedést. A digitális szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásoknak – más vállalkozásokhoz hasonlóan – hozzá kell járulniuk az államháztartáshoz, és viselniük kell a közszolgáltatások finanszírozásához szükséges adóteher egy részét⁽³⁾.

2.3. Részletesebben kifejtve a hosszú távú javaslat olyan szabályokat határoz meg, amelyek alapján meghatározható a határokon átnyúló tevékenységet folytató és fizikai kereskedelmi jelenléttel nem rendelkező digitális vállalkozások adókötelezettsége, valamint meghatározza a nyereségek digitális üzleti tevékenységekhez történő hozzárendelésének elveit, amelyek megfelelőbben képesek azonosítani a digitális vállalkozások értékteremtését. Ezeket az intézkedéseket azokra a vállalkozásokra kell alkalmazni, amelyek megfelelnek a következő kritériumok egyikének: i) valamely tagállamban az éves bevételek tekintetében túllépi a 7 millió euro összegű küszöböt; ii) egy adóévben 100 000-nél több felhasználóval rendelkeznek egy tagállamban; vagy iii) a vállalat és az üzleti felhasználók között egy adóévben 3 000-nél több, digitális szolgáltatásokra vonatkozó üzleti szerződés jön létre.

2.4. A rövid távú javaslatot, az ideiglenes forgalmi adót közvetett adóként alkalmaznák azokra a tevékenységekre, amelyek bevételei a következőkből származnak: i) online hirdetési felület értékesítése; ii) olyan digitális közvetítő tevékenységek, amelyek a felhasználók számára lehetővé teszik, hogy kapcsolatba lépjenek más felhasználókkal, és amelyek megkönnyíthetik közöttük az áruk vagy szolgáltatások értékesítését; és iii) a felhasználók által nyújtott információkból előállított adatok értékesítése. Ezt az adót csak azokra a vállalatokra kell majd alkalmazni, amelyeknek a világszintű éves összbevétele legalább 750 millió euro, uniós bevételük pedig évente legalább 50 millió euro. Ha az adót 3 %-os mértékkel alkalmaznák, a tagállamoknak évente körülbelül 5 milliárd euro bevétele keletkezhetne.

2.5. Az Európai Bizottság javaslata össze kívánja kapcsolni az új irányelveket a közös összevont társaságiadó-alap (KÖTA) módosításaival, biztosítva, hogy a tagállamok társaságiadó-rendszerei és a javasolt KÖTA olyan szabályokat vezessenek be, amelyek kezelik a digitális gazdaság adóztatásának kihívásait⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ COM(2018) 147 final.

⁽²⁾ COM(2018) 148 final.

⁽³⁾ COM(2018) 146 final.

⁽⁴⁾ COM(2018) 146 final. További információk: HL C 434, 2017.12.15., 58. o.

<https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/common-consolidated-corporate-tax-base>

2.6. Előretekintve az Európai Bizottságnak határozott meggyőződése, hogy globális megoldást kell találni, és szorosan együttműködik a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezettel (OECD), hogy az OECD által 2018. március 16-án a digitális gazdaság adóztatásáról közzétett időközi jelentéssel összhangban támogassák egy nemzetközi megoldás kidolgozását.

3. Általános megjegyzések

3.1. Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy a digitalizáció a gazdaság egészét érinti. Az üzleti modellek gyors fejlődése miatt – különös tekintettel a digitális szolgáltatások területére – kiemelkedően fontos, hogy adórendszereink is fejlődjenek. A digitalizált gazdaság túllép a határokon, és egyre nagyobb szükség van arra, hogy az adózási keretrendszer mindig naprakész legyen a legújabb digitális üzleti modellek tekintetében.

3.2. Az EGSZB-nek az Európai Bizottsághoz hasonlóan szilárd meggyőződése, hogy végül globális megoldást kell találni annak érdekében, hogy megfelelő globális kormányzással és globális szabályokkal jobban kiaknázzuk a globalizáció előnyeit. Az EGSZB ezért üdvözli az Európai Bizottság, a tagállamok és az OECD között a nemzetközi megoldás kidolgozásának támogatása érdekében folytatott szoros együttműködést.

3.3. A nemzetközi tárgyalásokkal párhuzamosan és a 2017. szeptemberben közzétett közleményének⁽⁵⁾ folytatásaként az Európai Bizottság immár uniós szintű megoldásokra tesz javaslatot. Ahogy arra az Európai Bizottság is rámutatott⁽⁶⁾, ez további lendületet fog adni a nemzetközi tárgyalásoknak, mivel kézzelfogható példával szolgál arra vonatkozóan, hogy a nemzetközi megbeszélések tárgyát képező elvek hogyan alakíthatók át egy modern, méltányos és hatékony, a digitális korhoz igazított társaságiadó-keretvé.

3.4. Az EGSZB nagyon fontosnak tartja az egyenlő versenyfeltételeket a társasági adó területén. Az utóbbi évek azt igazolták, hogy egyes vállalatok ki tudták használni néhány tagállam egyedi adószabályait, és ezzel szinte nullára csökkentették a tényleges adómértéküket. Az átláthatóság hiánya hozzájárult ehhez a végeredményhez. Néhány esetben digitális szolgáltatások terén működő multinacionális vállalatok voltak érintettek. Az EGSZB ezért egyetért az Európai Bizottság azon törekvésével, hogy továbbra is fellép az agresszív adótervezési magatartással és a tagállamokban az átláthatóság hiányával szemben, annak érdekében, hogy biztosítsa a cégek közötti egyenlő bánásmódot, és előmozdítsa az európai versenyképességet.

3.5. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság kezdeményezéseit a digitális adók terén, melyek továbbblendítik a nemzetközi vitákat azáltal, hogy egyértelmű példát mutatnak azzal kapcsolatban, hogyan lehetne átalakítani a jelenlegi adózási elveket. A forgalmi adó bevezetésére irányuló javaslat élénk nemzetközi vitát váltott ki, ami eleve a kezdeményezés egyik célja volt. Európának most már közös álláspontra kell jutnia az OECD keretében folyó vitában.

3.6. Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy minden uniós szinten javasolt megoldásnak figyelembe kell vennie a globális dimenziót is, és az Európai Bizottsághoz hasonlóan elismeri, hogy „ezek a javaslatok a Bizottság hozzájárulásai annak a konszenzusalapú megoldásnak a kialakításához, amelyet az OECD 2020-ig ki kíván dolgozni. Példával szolgálnak arra vonatkozóan, hogy a nemzetközi megbeszélések tárgyát képező elvek hogyan ültethetők át a gyakorlatba (’).”

3.7. Nagyon fontos, hogy a kereskedelmi partnerekkel párbeszédet folytatva új elveket dolgozzanak ki arra vonatkozóan, hogy a vállalati nyereséget hogyan rendeljék hozzá egy uniós tagállamhoz, és hogyan adóztassák meg, hogy elkerüljék a kereskedelmi és adózási feszültségeket a világ nagy gazdasági szereplői között. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy igazságos és konszenzuson alapuló megoldásokra van szükség.

3.8. A világ jelenlegi társaságiadó-rendszerei az egyes érintett joghatóságokhoz rendelhető vállalati nyereség értékelésén alapulnak. Az adózásnak azon kell alapulnia, hogy hol állítják elő az értéket. Mivel nehéz megállapítani, hogy az értékláncban hol keletkezik a nyereség, egyetemes elveket kell találni arra, hogyan állapítsák meg az értékeremtés helyét. Ezeket a szabályokat az OECD átfogó munkája keretében dolgozták ki, megfogalmazva az adózási elveket és annak meghatározását, hogyan árazzák be az árakat és szolgáltatásokat az egy vállalatcsoporthoz tartozó társaságok esetében (transzferárképzési szabályok).

⁽⁵⁾ COM(2017) 547 final.

⁽⁶⁾ COM(2018) 146 final, 5. o.

⁽⁷⁾ COM(2018) 146 final, 6. o.

3.9. Az EGSZB úgy véli, hogy a nemzetközi adózási szabályokat az üzleti modellek fejlődésével párhuzamosan időről időre felül kell vizsgálni. A jelenlegi szabályokat nemrégiben vizsgálták felül az adóalap-erózióról és a nyereségát-csoportosításról (BEPS) szóló megállapodással⁽⁸⁾ összefüggésben. Az új szabályokat és meghatározásokat jelenleg hajtják végre. Ezek várhatóan érdemben csökkenteni fogják az agresszív adótervezés és adóalap-erózió lehetőségét⁽⁹⁾.

3.10. Fontos, hogy a társasági adó terén végbemenő egyéb fejlemények összhangban legyenek a BEPS terén már elért eredményekkel. A BEPS egyik elve, hogy a nyereséget az értékteremtés helyének megfelelően rendeljék hozzá az országokhoz.

3.11. Az EGSZB hangsúlyozni kívánja, hogy megfelelő hatásvizsgálatra van szükség. Az EGSZB szerint a hatásvizsgálat nem elég átfogó. Az Európai Bizottság nem elemezte, hogy az ideiglenes intézkedés milyen hatást fog gyakorolni a beruházásokra, az induló innovatív vállalkozásokra, a munkahelyekre és a növekedésre. A hatásvizsgálat azt sem mutatja be, hogy a javaslatok hogyan érintik a kkv-kat.

3.12. Elemezni kell a kisebb és nagyobb gazdaságok bevételeire gyakorolt hatást, valamint a BEPS különböző országokban történő végrehajtása mellett alkalmazott szabályokból és az USA adóreformjából eredő hatásokat is.

3.13. Az EGSZB aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a forgalom adóztatása – amely az Európai Bizottság által is kifejezetten elismert negatív áttételes hatásokat fejt ki – árthat a digitális szolgáltatások és különösen az induló innovatív vállalkozások fejlődésének. Az áttételes hatás akkor jelentkezik, ha egy szolgáltatást többször értékesítenek és minden alkalommal adót kell fizetni utána.

3.14. Az EGSZB úgy véli, hogy meg kell emelni az állandó telephely létesítésére vonatkozó 7 millió eurós felső korlátot, amely felett az új rendszert alkalmazni kell. Előnyös lenne, ha a Tanácsban folyó tárgyalások olyan eredménnyel zárulnának, amelynek esetében nem áll fenn a digitalizáció akadályoztatásának kockázata, hanem az egységes piac jobb működéséhez vezetne. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a digitális ágazatban kivetett adók tényleges szintjének értékelésekor figyelembe kell venni az adójogszabályoknak az adóalap-erózióra és nyereségát-csoportosításra (BEPS) vonatkozó szabályok folyamatban lévő végrehajtása miatt bekövetkező változásait, és hogy számításba kell venni különösen azt, hogy az EU-ban működő USA-beli digitális cégekre az USA adótörvénykönyvének módosítása⁽¹⁰⁾ miatt lényegesen magasabb adószint vonatkozik az USA-ban.

3.15. A nyereség helyett a forgalom megadóztatása, valamint az értékteremtés helye szerinti adóztatás helyett az értékesítés helye szerinti adóztatás alapvető változást jelent a jelenlegi adózási elvekhez képest. Az EGSZB aggodalmának ad hangot amiatt, hogy ez az adópolitikai változás a sok fogyasztóval rendelkező nagyobb gazdaságoknak fog kedvezni a kisebb exportáló gazdaságok kárára. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a digitális vállalkozási modellek adóztatásával kapcsolatos megoldásoknak – legyenek azok rövid vagy hosszú távúak – egy igazságos és egyenlő gazdasági eredményhez kell elvezetniük az EU minden gazdasága számára.

3.16. A javasolt ideiglenes intézkedés azt jelenti, hogy még a nem nyereséges vállalkozásokat is megadóztatnák. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a jelenlegi globális társaságiadó-rendszer a nyereség adóztatásán alapul, azonban elismeri, hogy a digitális vállalkozások esetében, amelyek fizikailag nincsenek jelen az adott országban, az értékesítés helye szerinti ország nem fog részesülni a társasági nyereségből.

3.17. Az EGSZB megjegyzi, hogy nincs olyan hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés vagy egyéb mechanizmus, amely biztosítaná, hogy visszavonják az ideiglenes intézkedést, ha egy hosszú távú megoldást találnak. Az EGSZB kifejezetten arra bátorítja a Tanácsot, hogy az ideiglenes intézkedés bevezetése esetén alakítson ki ilyen szabályokat.

4. Részletes megjegyzések

4.1. Az Európai Bizottság által meghatározott elemek között szereplő, 3 %-ban megállapított adókulcsot tájékoztató jellegűnek kell tekinteni, és megfelelő vizsgálatnak kell alávetni. Emellett bizonyos mértékű rugalmasság is hasznos lehet, hogy figyelembe lehessen venni az egyes vállalatok hozzájárulási képességét.

4.2. A határokon átnyúló nyereség- és veszteségszámolás hiánya, valamint az Unión belüli transzferárazással és állandó telephelyekkel kapcsolatos számos jogvita gyakran nemzetközi kettős adóztatást eredményez, és így jelentős akadályokat állít az egységes piac elé. A digitális szolgáltatásokra bevezetett forgalmi adó, amelyet nem vonnának le a más országokban fizetendő jövedelemadóból, tovább növelné a kettős adóztatást, és újabb akadályt állítana az egységes piac elé. Az EGSZB fontosnak tartja, hogy kerülni kell olyan intézkedések bevezetését, amelyek bármiféle kettős adóztatáshoz vezetnének.

⁽⁸⁾ OECD 2015.

⁽⁹⁾ Az Európai Bizottság jelentése szerint az EU-ban a vállalatok által végrehajtott nyereségát-csoportosítás és adóalap-erózió 50–70 milliárd eurót tesz ki, ami a GDP 4 ezrelékének felel meg (COM(2018) 81 final).

⁽¹⁰⁾ „Tax Cuts and Jobs Act” (Adócsökkentési és munkahelyteremtési törvény), 2017. december 22.

4.3. Az állandó telephely fogalom meghatározásának kialakítására az OECD egy dinamikus eljárásra épülő módszert alkalmaz, ahol a változtatásokat elvileg világszerte elfogadták. Ha egy egyoldalú fogalom meghatározás előterjesztésével eltérünk ettől az eljárástól, az tovább növeli a nemzetközi adórendszer bonyolultságát, ahogy a bizonytalanságot is a befektetők körében. Még abban a valószínűtlen esetben is, ha az OECD ugyanezt a fogalom meghatározást fogadná el a digitális gazdaságról szóló, 2020-ban várható végleges jelentésében, a két rendszer előbb-utóbb amúgy is eltérő irányt venne ⁽¹¹⁾.

4.4. Az EGSZB aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az adókötelezettség egyik kritériumaként a digitális szolgáltatások felhasználóinak számát adják meg. Egy weboldalon a kattintások számát könnyen lehet manipulálni, a vállalatok pedig azt kockáztatják, hogy nem tudják többé befolyásolni, hogy melyik joghatóságban működő vállalatnak tekintik őket.

Kelt Brüsszelben, 2018. július 12-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Luca JAHIER

⁽¹¹⁾ Ennek oka az, hogy az állandó telephelynek az EU által egy irányelv keretében bevezetett fogalom meghatározása az Európai Bíróság ítéletein keresztül fejlődne, míg a világ többi részében alkalmazott OECD-fogalom meghatározás nemzetközi konszenzus alapján fejlődik, amelyet az OECD folyamatos felülvizsgálatai keretében fogalmaz meg.